

Handläggare: Anders Larsson
Telefon: 08-50825013

Till
Socialtjänst- och
arbetsmarknadsnämnden

Remiss om "Patientnämnderna – Begränsning av sekretessbrytande bestämmelse" (Ds 2009:31)

Svar på remiss från Socialdepartementet.

Dnr KS: 001-1555/2009

Förslag till beslut

1. Socialtjänst - och arbetsmarknadsnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Socialtjänst – och arbetsmarknadsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Eddie Friberg

Sammanfattning

I gällande lagstiftning om patientnämndsverksamhet anges att nämndernas arbetsområde omfattar all offentligt finansierad hälso- och sjukvård samt vissa socialtjänstinsatser inom äldreomsorgen. Nämndernas kompetensområde omfattar även den privat drivna hälso- och sjukvården med offentlig finansiering.

Nämnderna skall utifrån synpunkter och klagomål stödja och hjälpa enskilda patienter och bidra till kvalitetsutveckling i hälso- och sjukvården genom att:

1. hjälpa patienter att få den information de behöver för att kunna ta till vara sina intressen i hälso- och sjukvården,
2. främja kontakterna mellan patienter och vårdpersonal,
3. hjälpa patienter att vända sig till rätt myndighet, samt
4. rapportera iakttagelser och avvikelser av betydelse för patienterna till vårdgivare och vårdenheter.

I p. 2 ovan avses med vårdpersonal både hälso- och sjukvårdspersonal och personal inom socialtjänsten som medverkar i allmän omvårdnad.

I 25 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (OSL) regleras sekretessen inom hälso- och sjukvården och annan medicinsk verksamhet.

Enligt 25 kap. 4 § OSL gäller även hälso- och sjukvårdssekretessen för patientnämnderna.

Sekretessbrytande bestämmelser finns i 25 kap. 11 § OSL innebärande att uppgifter inom hälso- och sjukvården och patientnämndsverksamhet får lämnas till andra myndigheter som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet eller patientnämndsverksamhet.

Förslaget från Socialdepartementet innebär att bestämmelsen i 25 kap. 11 § OSL i huvudsak ändras så att den inte bryter sekretess som gäller hos patientnämndsverksamhet.

Med hänsyn till att patienter och andra som vänder sig till en patientnämnd ska känna ett starkare förtroende för patientnämnden så tillstyrker förvaltningen Socialdepartementets förslag om att begränsa de sekretessbrytande reglerna för patientnämnder som idag är reglerade i 25 kap. 11 § OSL.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom kansliavdelningen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialtjänst – och arbetsmarknadsnämnden för yttrande överlämnat departementspromemorian Patientnämnderna – begränsning av sekretessbrytande bestämmelse (Ds 2009:31).

Remisstiden sträcker sig till den 9 september 2009. Ärendet har även remitterats till äldrenämnden.

Remissen i sammanfattning

Remiss om "Patientnämnderna – Begränsning av sekretessbrytande bestämmelse" (Ds 2009:31)

106 64 Stockholm. Swedenborgsgatan 20
Telefon 08-508 25 000
anders.larsson@saf.stockholm.se

www.stockholm.se

Patientnämnderna eller som de först benämndes, förtroendenämnderna, inrättades 1980. Lagen om förtroendenämnder inom hälso- och sjukvården tillkom mot bakgrund av de önskemål som under flera år framförts i olika sammanhang om insatser från samhällets sida för att förbättra möjligheterna till kontakt och information mellan patienterna å ena sidan samt vårdgivarna och de anställda inom hälso- och sjukvården å andra sidan. Genom att ta hand om ärenden som inte föranletts av fel eller försummelse hos personalen utan hade som sin grund i bristande kontakt eller information mellan patient och vårdgivare skulle nämnderna kunna avlasta Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN).

Nuvarande lagstiftning om patientnämndsverksamhet är från 1998. I lagen anges att nämndernas arbetsområde omfattar all offentlig finansierad hälso- och sjukvård samt vissa socialtjänstinsatser inom äldreomsorgen. Nämndernas kompetensområde omfattar även den privat drivna hälso- och sjukvården med offentlig finansiering.

I varje landsting och kommun ska det finnas en eller flera nämnder med uppgift att stödja och hjälpa patienter. Det är en uppgift för huvudmännen att i enlighet med kommunallagens regler inrätta och organisera nämnderna på det sätt de finner mest lämpligt.

År 2006 fanns det 35 patientnämnder i landet. Flertalet av landets kommuner har överlåtit uppgifterna för patientnämnderna enligt överenskommelse till landstinget. Således var det år 2006 endast 12 kommuner som själva svarade för patientnämndsverksamheten. Patientnämnderna i landet hade år 2006 sammanlagt cirka 25.000 registrerade ärenden.

Stockholms läns landsting är huvudman för Patientnämnden i Stockholms län.

Nämndernas arbetsuppgifter preciseras i lagen. Nämnderna skall utifrån synpunkter och klagomål stödja och hjälpa enskilda patienter och bidra till kvalitetsutveckling i hälso- och sjukvården genom att:

1. hjälpa patienter att få den information de behöver för att kunna ta till vara sina intressen i hälso- och sjukvården,
2. främja kontakterna mellan patienter och vårdpersonal,
3. hjälpa patienter att vända sig till rätt myndighet, samt
4. rapportera iakttagelser och avvikelser av betydelse för patienterna till vårdgivare och vårdenheter.

I p. 2 ovan avses med vårdpersonal både hälso- och sjukvårdspersonal och personal inom socialtjänsten som medverkar i allmän omvårdnad.

Nämndernas arbete ska utgöra ett komplement till de insatser andra myndigheter och organisationer utför i syfte att värna patientens ställning.

Nämnderna ska senast den sista februari varje år till Socialstyrelsen lämna en redogörelse över patientnämndsverksamheten under föregående år.

I 25 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (OSL) regleras sekretessen inom hälso- och sjukvården och annan medicinsk verksamhet. Sekretess gäller, inom hälso- och sjukvården för uppgift om en enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Detsamma gäller i annan medicinsk verksamhet, exempelvis rättsmedicinsk- och rättspsykiatrisk undersökning, insemination, abort, sterilisering m.m.

Enligt 25 kap. 4 § OSL gäller även hälso- och sjukvårdssekretessen för patientnämnderna.

Sekretessbrytande bestämmelser finns i 25 kap. 11 § OSL innebärande att uppgifter inom hälso- och sjukvården och patientnämndsverksamhet får lämnas till andra myndigheter som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet eller patientnämndsverksamhet.

Förslaget från Socialdepartementet innebär att bestämmelsen i 25 kap. 11 § OSL i huvudsak ändras så att den inte bryter den sekretess som gäller hos patientnämndsverksamhet.

Skälen för förslaget är att det är angeläget att patientnämnden kan vara fristående och även opartisk på ett trovärdigt sätt. I förarbetena till lagstiftningen om patientnämndsverksamhet understryks att det är angeläget att undvika att nämnderna bland hälso- och sjukvårdspersonalen uppfattas som ensidiga företrädare för patienterna och därmed på ett olyckligt sätt upplevs som motparter till den berörda personalen. Det är dock också viktigt att patienter och andra enskilda inte uppfattar nämnderna och deras tjänstemän som en osjälvständig del av hälso- och sjukvårdorganisationen.

Patienter och andra som vänder sig till en patientnämnd måste vara säkra på att de uppgifter som de lämnar till nämnden inte förs vidare till annan del av hälso- och sjukvården, utan deras samtycke eller efter en sekretessprövning. Det är viktigt att det finns sekretess mellan patientnämnd och inrättningar inom hälso- och sjukvården.

Förvaltningens synpunkter

Remiss om "Patientnämnderna – Begränsning av sekretessbrytande bestämmelse" (Ds 2009:31)

106 64 Stockholm. Swedenborgsgatan 20
Telefon 08-508 25 000
anders.larsson@saf.stockholm.se

www.stockholm.se

Förvaltningen anser att patientnämnden fyller en viktig funktion. Patienter kan vända sig till nämnden om de inte är nöjda med den vård de fått, det bemötande eller omhändertagande som patienten eller någon närstående fått och det är angeläget att patienter och andra som vänder sig till en patientnämnd kan känna sig säkra på att de uppgifter de lämnar till patientnämnden stannar hos patientnämnden och ej förs vidare till andra inrättningar inom hälso- och sjukvården.

Förvaltningen tillstyrker Socialdepartementets förslag om att begränsa de sekretessbrytande reglerna för patientnämnder som idag är reglerad i 25 kap. 11 § OSL.

Bilaga

Departementspromemorian Patientnämnderna – begränsning av sekretessbrytande bestämmelse (Ds 2009:31).